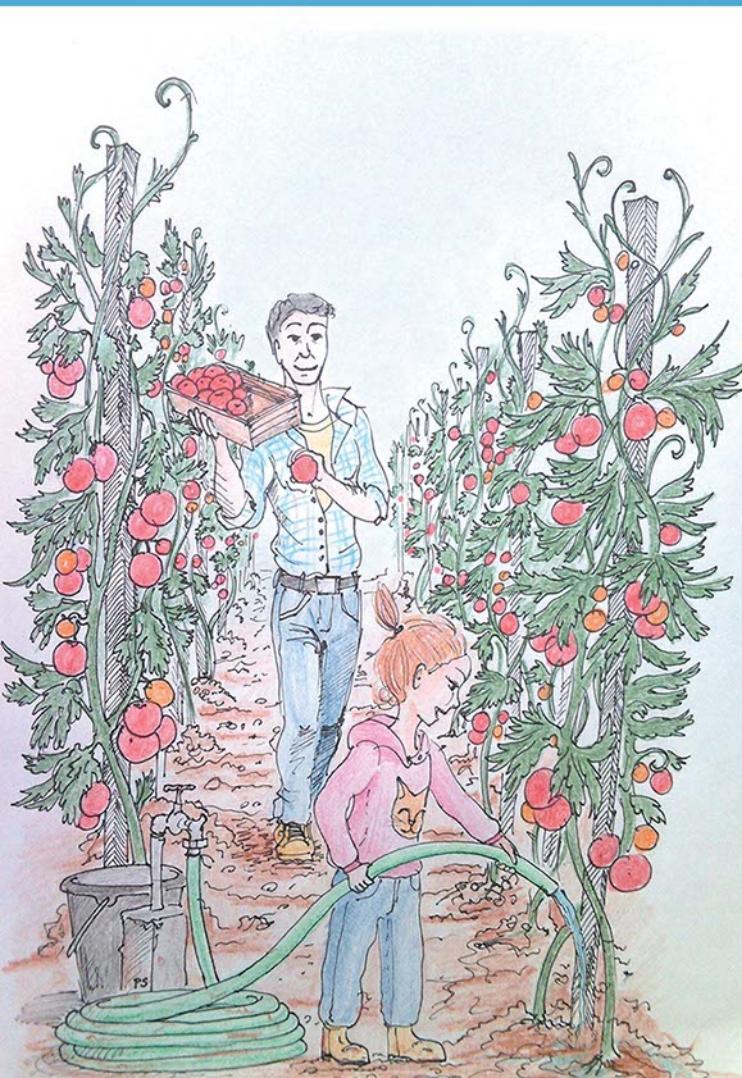

ВОДА И ЗДРАВЉЕ

Шта нам значи вода?

Вода је неопходна за одржавање живота и здравља људи. Она чини око 60% укупне тјелесне масе здраве одрасле особе. Човјек може преживјети без хране и неколико седмица, али без воде само неколико дана.

Значај воде за пиће у ширењу заразних болести познат је већ код најстаријих народа. Људи су у Античкој Грчкој, прије 2.500 година, били свјесни да је прокувана вода сигурнија за пиће од свеже. Тек у другој половини 19. вијека доказано је да загађена вода доводи до заразних болести.

Јавни водовод је мач са двије оштрице!

Много људи има воду

Ако се вода загади,
много људи ће страдати

Најчешћи узроци загађења индивидуалних бунара и извора

- Продор отпадних вода из септичких јама или других извора загађења
- Доспјевање нечистота на сабирну површину цистерни/чатрња или продор кроз оштећене зидове у резервоар цистерне/чатрње
- Продор загађене површинске воде у изворску

Најчешћи узроци загађења јавног водовода

- Постављање црпне станице низводно од мјesta где се изливала канализација
- Продор загађених површинских вода у каптирану воду
- Реконструкција и поправка водоводне мреже
- Пропусти у технологији пречишћавања воде
- Употреба „техничке воде“ за пиће.

„ПРАВО НА ВОДУ ЗА СТАНОВНИКЕ РУРАЛНИХ ПОДРУЧЈА“

О пројекту

Циљ пројекта „Право на воду за становнике руралних подручја“ је побољшање здравствене ситуације и квалитета воде за пиће у сливу ријеке Укрине, кроз јачање капацитета руралних заједница за остваривање права на воду и креирање правног модела за управљање сеоским водоводима. Модел управљања првенствено се односи на уређење институционалних, правних и финансијских аспеката за што квалитетније управљање водоводима у руралним подручјима.

Пројекат имплементира Центар за менаџмент, развој и планирање – МДП Иницијативе (МДПи) из Добоја, а партнери су Удружење за заштиту и унапређење човјекове околине „Уна-Сана“ из Бихаћа и Центар за локални и регионални развој (ЦЕЛОР) из Дервенте.

Центар за менаџмент, развој и планирање – МДП Иницијативе је невладино, непрофитно и професионално удружење из Добоја. МДПи пружа стручну помоћ, побољшава капацитете и праксе управљања у општинама и организацијама цивилног друштва, стимулише и имплементира развојне иницијативе, јача партнерства и мреже на локалном и регионалном нивоу.

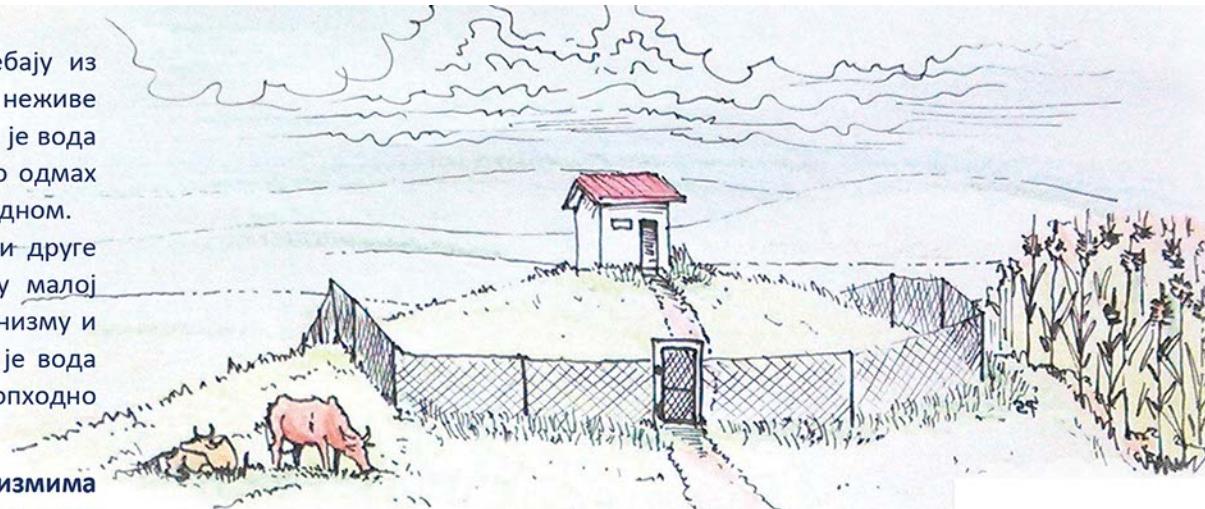
Пројекат финансирају ЕУ и СДЦ

Ова информација урађена је уз подршку Европске уније и Швајцарске агенције за развој и сарадњу (СДЦ). Садржај информације је искључива одговорност организација које имплементирају пројекат и ни у ком случају не представља становиште Европске уније и СДЦ-а.

Опасности по људско здравље које вребају из воде могу бити живе (микроорганизми) и неживе природе (физички и хемијски агенци). Ако је вода веома загађена, дејство ће бити видљиво одмах јер ће велики број људи разболити одједном. Друга врста опасности су тешки метали и друге штетне твари ако су присутни у води у малој количини јер се временом таложе у организму и трују га. Обољели често нису свјесни да је вода узрок здравствених проблема. Зато је неопходно редовно контролисати квалитет воде.

Уколико је вода загађена микроорганизмима може се дезинфекцијати прокувавањем током 30 минута на 70° С или кувањем 10 минута на температури од 100° С.

Да би један водовод био безбиједан неопходно је вршити стални надзор система и испитивати хигијенску исправност воде онолико често колико то закон прописује (за водоводе са мање од 5.000 корисника једном мјесечно). Надзор над водоводом може вршити само стручно лице регистровано за ту дјелатност.

Препоруке за водоводе у селима:

- Успоставити зоне санитарне заштите водоцрпилишта (у близини извора не смије се сијати, напасати стока итд.),
- Редовно пратити квалитет воде (једном мјесечно за мање од 5.000 корисника),
- Ријешити имовинско-правне односе (укњижити извор, резервоар, трасу итд.),
- Прикупити документацију за легализацију сеоских водовода (грађевинска и употребна дозвола),
- Успоставити стручно одржавање система (одредити правно лице које је одговорно за управљање водоводом).

Надлежна институција
Институт за јавно здравство
Републике Српске
Регионални завод Добој
Меше Селимовића 101
(у кругу Болнице)
74000 Добој
rz.doboj@phi.rs.ba
053/228-320

Основни преглед хигијенске исправности воде за пиће обухвата преглед:

- микробиолошких показатеља (бактерије и други штетни организми),
- физичке, физичко-хемијске и хемијске показатеље (мутноћа, мирис, метали и друге штетне твари)

Да би се испитала исправност воде, неопходно је узети узорак воде на прописан начин, у стерилну боцу и транспортувати узорак до лабораторије у року од 2-6 сати. Прописна боца за узимање узорка се може добити у најближем регионалном заводу Института за јавно здравство Републике Српске.

